

Täysistunto

Keskiviikko 23.11.2016 klo 13.59—16.28

8. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 221/2016 vp

Lisätalousarvioaloite LTA 4-5/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 22/2016 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 22/2016 vp.

Keskustelu

14.09 **Timo Kalli kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyn pohjana on... (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pyydän, että sali keskittyy kuuntelemaan puhujaa.

...kolmas lisätalousarvio. Tässä esityksessä lisätään nettomääräisesti lainanottoa ja muutamia muita lisäyksiä. Verotuloja vähennetään 106 miljoonaa euroa ja tuloarviota 210 miljoonalla eurolla. Suurimmat korotukset tehdään ansio- ja pääomatuloihin sekä yhteisö-, arvonlisä- ja varainsiirtoveroihin. Perintö- ja lahjaveron sekä ajoneuvoveron tuloutusta alennetaan. Eniten tuloihin vaikuttavat osinko- ja osakkeiden myyntitulot, niitä alennetaan noin 750 miljoonalla eurolla.

Suurimmat muutokset kohdistuvat lisätalousarviossa maahanmuuttoon ja maahanmuutosta ja kotouttamisesta johtuviin menoihin. Tähän lisätään 38 miljoonaa euroa.

Maatalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi tähän lisätalousarvioon on varattu 35 miljoonaa euroa, ja tämä 35 miljoonaa euroa on tarkoitettu erilaisiin tukitoimiin, erityisesti niille tiloille, joidenka toimeentuloedellytykset ovat kaikkein heikoimpia. Myös ansiopäivärahoja lisätään, tähän momenttiin kohdistetaan 32 miljoonaa euroa lisää.

Lisätalousarvio lisää nettolainanottotarvetta 317 miljoonaa, ja valtionvelan määrän arvioidaan vuoden lopussa nousevan 106 miljardiin.

Muuten tämä lisätalousarvio on suhteellisen tekninen, ja tässä kohdistetaan... (Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Anteeksi, puhuja. — Pyydän, että palaverit pidetään istuntosalin ulkopuolella. — Puhuja voi jatkaa.

...vain niihin kipeisiin ja akuutteihin tarpeisiin resursseja, joita joudutaan tämän vuoden aikana vielä muuttamaan ja tekemään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

Lisätalousarvioon sisältyy kolme vastalauseita lausumineen, ja toivon, että lisätalousarvio saa asianomaisen käsittelyn ja voidaan käsitellä niin, että se saatetaan voimaan mahdollisimman nopeasti.

14.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Meillä oli täällä äsken salissa muutama surullinen äänestys. Me äsken äänestimme muun muassa kansaneläkkeiden leikkauksesta — kansaneläkkeiden leikkauksesta — ja me tiedämme sen, että sen seurauksena käy niin, että valtaosan eläkkeensaajista, pieni- ja keskituloisten eläkkeensaajien, ostovoima tulee tippumaan ensi vuonna.

Hallitus on näitä leikkauksia kovin auliisti tehnyt ja perustellut niitä aina sillä, että meidän on pakko leikata, ottaa heikommalta, jotta velkaantuminen saadaan kuriin. Huomionarvoista on se, että tässä lisätalousarviossa hallitus kuitenkin ottaa lisää velkaa. Velan, mikä nyt otetaan, määrä kipuaa liki 6 miljardiin. Se on kyllä täysin vastoin niitä periaatteita, mitä hallitus on antanut ymmärtää, että leikattava on, tingittävä on, pieni ihminen, pieni suomalainen, tingi, jotta voimme saada velkaantumisen tahtumaan. Näin ei käy, velkaa otetaan lisää.

Mihin rahat menevät, me olemme usein kysyneet. Kun näimme tämän hallituksen talousarvion ja veroesitykset, niin huomasimme, että kyllä, ne rahat menevät sinne hyväosaisten veronkevennyksiin. Hallituksella on näinä päivinä varaa keventää miljoonaperintöjen veroja, antaa metsälahjavähennyksiä, tehdä niin sanottuja apteekkarivähennyksiä, jotka hyödyttävät kaikkein hyvätuloisimpia yrittäjiä, ja tänne rahat menevät. Sen takia otetaan velkaa, että sitä riittää kaverille jaettavaksi, hyväosaiselle kaverille.

Puhemies! Tämä on huolestuttavaa paitsi oikeudenmukaisuuden näkökulmasta myös siksi, että samaan aikaan työllisyystoimet puuttuvat hallituksen esityksistä. Kuulimme äsken, että jälleen kerran meillä on käsissämme lisätalousarvio, joka on lähinnä tekninen. Onko meillä varaa tehdä teknisiä lisätalousarvioita toinen toisensa jälkeen ilman työllisyystoimia ja samaan aikaan ajautua siihen tilanteeseen, että emme saa kylliksi kasvua? Kenties olemme ensi keväänä, niin kuin sosialidemokraatit ovat usein varoittaneet, tilanteessa, jossa hallitus tulee tekemään jopa lisäleikkauksia. Täällähän on peloteltu, että mikäli ei saada taloutta kuriin ja työpaikkoja syntymään, niin lisäleikkauksia tulee. Ja jos hallitus sanoo, että niitä ei toki haluttaisi tehdä, niin silloin ei kannattaisi tehdä näitä teknisluonteisia lisätalousarvioita, vaan silloin kannattaisi tehdä sellaisia lisätalousarvioita, missä lisätään työllisyystoimia, jotka vaikuttavat tässä ja nyt — heti. Tämä on todella tärkeä asia. Olemme tätä useaan kertaan sosialidemokraatteina alleviivanneet.

Samaan aikaan, kun näitä mainitsemiani leikkauksia tehdään, se vaikuttaa myös ihmisten ostovoimaan. Myös tätä kautta talouskierre on negatiivinen. Ja minä en voi ymmärtää, puhemies, miksi nämä arvovalinnat tänä päivänä ovat tämänkaltaisia. Tai voin minä ymmärtää: tämä on kylmää oikeistolaista talouspolitiikkaa, jolle niin keskusta kuin perussuomalaisetkin kumartavat ja jota he usein vielä täällä salissa kovasti ylistävät ja kehuvat. Tässä me olemme, me olemme tämän nähneet, mutta siitä huolimatta me emme lakkaa taistelemasta. Me sosialidemokraatit olemme tähänkin lisätalousarvioon jättäneet kaksi lausumaa. Toinen koskee oikeudenmukaisempaa talouspolitiikkaa, ja toinen koskee työllisyystoimia ja niiden tekemistä heti, tässä ja nyt. Näiden pohjalta toivon keskustelua.

Meillä, puhemies, on myös hyviä uutisia ollut viime aikoina. Joitakin huonoja päätöksiäänhän hallitus on perunut, ja se on ollut tietenkin erittäin hyvä. On miellyttävää, että esimerkiksi näimme, että sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetti ei kerinnyt olla voimassa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

kuin pari viikkoa, kun hallitus otti siitä kopin ja rupesi sitä osin noudattamaan eli perui tämän hoitajamitoituksen. Se oli erittäin positiivinen päätös. Tosin valitettavasti eilisessäkin keskustelussa teimme sen havainnon, että edelleen hallitus haluaa leikata vanhuksilta 70 miljoonaa, mikä on väärin. Se ei ole oikein. Ikäihmiset ansaitsevat kunnon hyvän ja laadukkaan hoidon ja hoivan, ja toivon, että näitä säästösummia vielä mietitään.

Eli, hallitus, olkaa ystävällinen. Hallituspuolueet, kuunnelkaa. Tehkää työllisyystoimia tässä ja nyt, jotta ei tarvitsisi leikata heikompiosaiselta ja jotta saisimme ihmisille töitä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otetaan muutama puheenvuoro, ja sen jälkeen meidän debattiin.

14.17 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitos vinkeistä työllisyyttä kohtaan, joskin voi todeta, että kun sd:läinen ministeri hoiti työllisyysasioita viime hallituskaudella, aikaansaannoksena oli 113 438 työtöntä lisää. Nyt työttömien määrä jo yhden vuoden ponnistelujen jälkeen on 21 000 pienempi, mutta toki kaikki vinkit otetaan vastaan. Se työttömyyden pieneneminen näkyy jo siinä, että pystyimme korottamaan ansiotuloerotuksen ja pääomatuloverojen kertymää sekä yhteisö-, arvonlisä- ja varainsiirtoverokertymää. Tässä paljon parjatut toimet tulevat lisäämään työllisyyttä ja toimeentuloa, talouskasvua tulevillekin vuosille. Esimerkiksi metsälahjavähennys tuo lahjaverokertymää seuraavina vuosina enemmän kuin sitä on nyt ollut. Toivon, että kiitätte tästä rehellisesti sitten, kun tämä tapahtuu, koska aina, kun saamme pyörät pyörimään, syntyy talouskasvua. Se on tosiasia, että palveluasunnoista ei paljon metsäkauppoja tehdä eivätkä niitä tee liiain perikunnat, jotka ovat riittäviä. Siksi on erittäin hyvä, että uskallamme tehdä tällaisia rohkeita avauksia.

On tosiasia, että joudumme laittamaan valtiontaloutta kuntoon ja siellä tulevaisuudessa hämmöittää myös tämä velkaantumisen taittaminen. Toki sitä ei voi tehdä yhdessä vuodessa vaan sitä on tehtävä pitkäjänteisesti ja toki kasvu ja työpaikat edellä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä puheenvuorot edustajille Heinäluoma ja Heinonen ja sen jälkeen debatti.

14.19 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että edustaja Viitanen puhui kyllä totuuden sanoja. Tämä hallitus on systemaattisesti kieltäytynyt ottamasta omista toimissaan vastuuta työllisyydestä, se luottaa sokeasti markkinavoimiin, ja jos sillä jotain omaa ajattelua tähän lisäksi on, niin se on työehtojen heikentämistä, jota yritetään kerta toisensa jälkeen eri puolilta ja eri termein.

Sitten täällä ovat, niin kuin edustaja Viitanen aivan oikein sanoi, odottamassa nämä lisäleikkaukset. Lisäleikkaukset odottavat, niin kuin ministeri Orpo on sanonut, ja häntä ennen sanoi myös ministeri Stubb, että siellä ne ovat kulman takana. Mikä se kulma on? Arvoisat edustajat, arvoisa puhemies, mikä on tämä kulma, jonka takana ne ovat? Tämä kulma on kunnallisvaalit. Hallitus on tehnyt hämmästyttävän päätöksen — johon hallituspuolueiden eduskuntaryhmät ovat ilmeisesti antaneet siunauksensa — että kehysriihi ja nämä leikkauspäätökset siirretään kuntavaalien jälkeiseen aikaan. (Eduskunnasta: Ei voi pitää paikkaansa!) Koskaan ei ole ollut ajatusta pitää kehysriihtä näin myöhään, jolloin myös eduskunnalle jää vähemmän aikaa käsittelyyn.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

Jokainen, joka on kuunnellut nämä käytetyt puheenvuorot, ymmärtää, mistä tässä on kysymys. Kansalaisille ei haluta kertoa, että edessä on konkreettisia uusia leikkauksia johtuen hallituksen työllisyyspolitiikan epäonnistumisesta. Siellä ne odottavat nyt, ja sitten kansalaiset pidetään pimennossa kuntavaaleihin saakka, jotta kukaan ei äänestyspäättöstä tehdessään arvioisi hallituksen politiikan onnistumista ja oikeudenmukaisuutta. Mutta epäilen, että ihmiset eivät tule alistumaan tähän, mitä nyt yritetään: yritetään pimittää vaaleissa edessä olevat uudet leikkaukset. Ministeri Orpo on täällä jo moneen kertaan julkisesti sanonut, että niitä tulee, jos talouslukemat eivät osoita parempaa. Talouslukemat eivät osoita tulopuolella parempaa, koska työllisyyteen ei satsata. (Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Edustaja Heinonen.

Arvoisa puhemies! Pyydän siirtyä jatkamaan puheenvuoroa. (Eduskunnasta: Se loppui jo!) — Eero Heinäluoma: Ei se loppunut, koska hän ei huomauttanut asiasta!

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Se on toki mahdollista. — Siis huomautin kyllä, mutta sopinee niin, että edustaja Heinäluoma saa jatkaa puheenvuoroaan täältä. (Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Arvoisa puhemies! Pyydän jatkaa vielä muutaman ajatuksen verran, koska todellakin olin äärimmäisen hämmästynyt, kun tuli julkisuuteen tämä päätös, että hallitus siirtää kehysriihen kuntavaalien jälkeiseen aikaan, enkä voinut olla myöskään kiinnittämättä huomiota siihen, miten siitä tiedotettiin. En tiedä, kuinka moni edustaja huomasi tämän asian, mutta siitähän ei hallitus tiedottanut normaalisti. Lehdistötiedotteella ei ollut ensimmäistäkään ministeriä kertomassa, miksi tämä on tehty, vaan tämä ilmestyi Twitter-tilille, valtioneuvoston Twitter-tilille, jossa se sai useamman päivän olla, koska osoittautui, ettei kukaan muukaan minun lisäksi seuraa valtioneuvoston Twitter-tiliä. No, nyt olen ymmärtänyt, että jotta tietää, mitä hallitus tekee, niin kansanedustajien täytyy, arvoiset kollegat, siirtyä valtioneuvoston Twitter-tilin seuraajiksi. Sinne hallitus piilottaa nämä tällaiset päätökset toivoen, että Twitter-tiliä ei todellakaan kukaan seuraa.

Eihän tämä tällä tavalla voi olla. Tämä ei ole kunniaksi politiikalle, että ensinnäkin siirretään vaalien yli päätöksiä, joiden tiedetään olevan tulossa, kaikki tieto asiassa on olemassa, ensimmäistäkään asiallista syytä tähän lykkäykseen ei ole lausuttu, ja sitten toisekseen yritetään piilottaa vielä tämä niin, ettei kukaan kiinnittäisi asiaan mitään huomiota eikä eduskuntakaan koskaan kysyisi, koska kehyskäsittely alkaa. Ja miksi näin? Sen takia, että työllisyyden hoitoon tehtävät satsaukset eivät ole riittäviä, ja se näkyy myös tässä nyt käsitellyssä olevassa lisäbudjettiesityksessä, joka keskittyy vain sen tekemiseen, mikä on välttämätöntä, tai verotuloarvioiden muutoksiin, jotka johtuvat markkinavoimien liikkeistä, ei hallituksen toimista, ja sitten näihin tiettyihin tukiratkaisuihin, kuten maatalouden lisätukeen. Olen todella huolestunut siitä, jos eduskunta antaa tämän mennä tällaisenaan ja jos tähän ei puututa. Aivan erityisen huolestunut olen siitä, että kansalaisilta yritetään salata maan talouden tilanne ja hallituksen suunnitelmat uusista leikkauksista.

14.24 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen kertoi, että he taistelevat nyt tämän puolesta. Te, edustaja Viitanen, taistelitte juuri neljä vuotta vastuullisena talouspolitiikan puolueena, valtiovarainministeripuolueena, (Kari Uotila: Ketkäs oli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

pääministeripuolue?) ja tulokset eivät olleet sellaisia, että olisimme säästyneet edes tällä kaudella niiltä ikäviltä leikkauksilta. Sosialidemokraateilta oli valtiovarainministeri, ensin Urpilainen ja sen jälkeen Rinne, ja aktiivisina kuiskaajina varmasti myös edustajat Viitanen ja Heinäluoma. Jos ne toimet, (Hälinää — Puhemies koputtaa) joita te valtiovarainministeripuolueena olitte esillä pitämässä, olisivat vähentäneet tämän maan työttömyyttä ja olisivat saaneet talouden kasvuun, niin tällä kaudella ei olisi enää tarvinnut tehdä niitä toimenpiteitä, joilla nyt työttömyys on saatu laskuun, ja niitä toimenpiteitä, millä nyt talous on saatu hienoiseen kasvuun. (Antti Lindtman: Mikä teidän vastauksenne on?) Se on merkittävä ero siinä, mitä nyt tehdään ja mitä tehtiin viime kerralla. Se politiikka ei kääntänyt meidän maan talouden suuntaa. Meidän työttömyys paheni, ja meidän talous ei kasvanut.

Nyt, kun katsomme ennusteita, lähes kaikki ennusteet lupaavat sitä, että käänne parempaan on tapahtunut. Se on hiuksenhieno, se vaatii edelleen meiltä kaikilta yhteistä työtä sen eteen, että se talouskasvu vahvistuu, mutta se on kuitenkin nyt tapahtunut. Käänne on siis tapahtunut. Meillä tällä hetkellä talous kasvaa, ja meillä tällä hetkellä työttömyys on vähentynyt. Toki, niin kuin tässäkin talousarviossa todetaan, pitkäaikaistyöttömien määrä on edelleen ollut nousussa, ja se on nyt se vitsaus, minkä eteen hallituksen pitää etsiä lisää toimenpiteitä, että pystymme auttamaan heitä myös takaisin työelämään. Näitä toimia pitää löytää lisää, ja itse olen vakuuttunut, että paras keino siihen on se, että kun me saamme tämän maan talouden tasapainoon, me saamme tähän maahan lisää työtä, niin sitä kautta työpaikkoja löytyy niillekin suomalaisille, jotka nyt ovat joutuneet työttömänä olemaan.

Arvoisa puhemies! Sellaisia asioita, jotka tällä kaudella ovat onnistuneet, jotka ansaitsevat varmasti maininnan, on esimerkiksi kilpailukyky sopimus. Työnantajat ja työntekijät tekivät yhdessä sopien merkittävän ratkaisun, (Kari Uotila: Kiristyksen edessä!) minkä vaikutukset eivät vielä tässä näy, ja ymmärsin niin, että vasemmistoliittoa lukuun ottamatta kaikki puolueet ovat tukeneet sitä kilpailukyky sopimusta, minkä toimenpiteet siis työntekijät ja työnantajat yhdessä sopivat. Vihreät ovat totuttuun tapaan hieman olleet siinä silloin tällöin eri mieltä, tilanteesta riippuen, mutta laajasti yhteiskuntasopimus, kilpailukyky sopimus on saanut tukea poliittisista puolueista, ja sen vaikutukset tulevat toivottavasti vahvistamaan tätä talouskasvua.

Kilpailukyky sopimuksen osana hallitus on tehnyt myös veroratkaisuja. Kaikkien suomalaisten verotusta kevennetään, ja niin kuin tästäkin todetaan, niin meidän maltillisen kasvun taustalla on etupäässä yksityisen kulutuksen ja lisäksi investointien kehitys — eli yksityisen kulutuksen, ja tätä nimenomaan halutaan vahvistaa sillä, että työn verotusta kevennetään kaikilta suomalaisilta, niin kuin kilpailukyky sopimuksen yhteydessä hallitus linjasi tekevänsä. Sen lisäksi kaikista pienimmällä toimeentuleville tuli tuo oma kohdenettu panostus. On totta, että valtionlainan kokonaismäärä nousee, ja se on huolestuttavan suuri, 105,8 miljardia euroa. Se on noin 50 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, ja tämän eteen nyt tehdään töitä, että velkaantuminen saadaan taittumaan.

Haluan, arvoisa puhemies, antaa kiitosta hallitukselle siitä, että maatalouden eli suomalaisen ruuan tulevaisuuteen panostetaan tässä lisätalousarviossa, ja lisäksi maininnan arvoisia asioita täältä ovat muun muassa LNG-terminaali-investointiasia ja muutamat muut, joita voisi tässä vielä esille nostaa.

Aivan lopuksi, arvoisa puhemies, kun valtiontalous on kokonaisuus, niin haluan myös antaa kiitosta siitä, että täydentävässä esityksessä poliisien määrärahoja nyt lisätään niin, että poliisit pystytään pitämään työssä myös yli vuodenvaihteen. Se on tärkeää sisäisen turvallisuuden näkökulmasta. Olen myönteisesti ottanut vastaan myös ne viestit, että puolus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

tuksesta pidetään huolta puolustusministeri Niinistön johdolla entistä vahvemmin, ja näitä lisäyksiä vain tällaisessa vaikeassakin taloustilanteessa tarvitaan.

Arvoisa puhemies! Tässä on se ero, mikä oli viime kauden talouspolitiikassa ja tämän kauden talouspolitiikassa. Nyt suunta on muuttunut. Nyt velkaantuminen on hidastumassa, meillä työttömyys on vähentynyt ja talous on hienoisessa kasvussa. (Puhemies koputtaa) Ne ovat myönteisiä asioita, ja toivon, että niitä pystytään vahvistamaan.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt 1 minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja, ja ne aloittaa edustaja Lindtman.

14.30 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella on niin kuin edustaja Viitanen sanoi, että kyllähän tiedettiin, että sillä, mitä oppositiosta sanottiin, on vaikutusta, mutta että näin nopeasti hallitus on lähtenyt toteuttamaan SDP:n vaihtoehtobudjettia: hoitajamitoitus ja sitten viimeisimpänä juuri äsken käsitelty sotaveteraaneilta leikkauksen peruminen.

Arvoisa puhemies! Kyllähän tämä on megaluokan asia, jos hallitus aikoo pimittää uudet leikkaukset kansalaisilta ennen kunnallisvaaleja. Minä epäilen, että tässä on kyse siitä, että pääministeri Sipilä lupasi, että nyt kaikki vaikeat päätökset ovat ohi. Me olemme täällä koko ajan sanoneet, toisin kuin edustaja Kalmari täällä sanoo, että näistä hallituksen ajamista veronkevennyksistä, jotka kohdistuvat maamme kaikkein suurituloisimmille, muun muassa rikkaimmille apteekkareille, esimerkiksi lainsäädännön arviointineuvosto ja talouspolitiikan arviointineuvosto ovat todenneet, että niillä ei ole työllisyysvaikutuksia. (Puhemies koputtaa) Aiotteko todella pimittää nämä leikkaukset, jotka aiheutuvat näistä veronkevennyksistä, kunnallisvaalien yli? Siihen ei tullut vastausta, jäämme sitä odottamaan.

14.32 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä nähdään SDP:n yrittäjämyönteisyys. Minusta on suorastaan noloa, että suklaalevyjen kanssa kierrettiin puhumassa yrityksille siitä, miten SDP ymmärtää sen, että työpaikat syntyvät pieniin ja keskisuuriin yrityksiin — jonne ne todellisuudessa syntyvät — ja silloin, kun pienille ja keskisuurille yrityksille tullaan vastaan niin, että he voisivat jatkossa työllistää enemmän, tehdään parturivähennys ja autokorjaamovähennys, niin SDP vastustaa sitä kaikin mahdollisin keinoin. Voitte lopettaa puheet siitä, että olette ymmärtämässä yrityksiä ja niiden ahdinkoa.

14.32 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tämä politiikka välillä aika erikoista. Edellisen hallituksen pääministeripuolueen edustaja on nyt täällä pöntössä ja yrittää siirtää vastuun teidän johtamanne hallituksen epäonnistumisista muiden puolueiden harteille. Tämän lisäksi hallitus yrittää nyt ottaa kunnian siitä, että esimerkiksi rakennuslalla rakentamisen volyymi on kasvanut, mikä kyllä näkyy työllisyystilastoissa, mutta jos tarkastellaan näitä työllisyyslukuja, niin mitä ne kertovat hallituksen työllisyyspolitiikan vaikuttavuudesta tai onnistumisesta? (Kari Uotila: Eivät mitään!) Loka-kuussa tänä vuonna oli pitkäaikaistyöttömiä 10 000 enemmän kuin edeltävänä vuonna, pitkäaikaistyöttömyys siis kasvaa edelleen. Työelämän ulkopuolella olevia oli 22 000 enemmän kuin samaan aikaan viime vuonna, joista 3 000 enemmän piilotyöttöminä olevia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

Nämä luvut kertovat siitä, (Puhemies koputtaa) että hallituksen työllisyyspolitiikka on epäonnistunut täysin.

14.34 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minun täytyy ihmetellä tätä eduskunnan keskustelua. Sellaiset puolueet, jotka esittävät nyt tämän vuoden osalta jo velkaantumisen lisäjatkoa, velkaantuisitte enemmän kuin koskaan Suomessa näinä viime vuosina on velkaannuttu, mutta vielä härskisti lisätalousarviossa otetaan lisää velkaa, samaan aikaan kiertävät kentällä kertomassa, että nyt tämä velkaantuminen lopetetaan. Minusta se on hyvin kaksinaamaista touhua. Ja samat puolueet käyvät täällä salissa kertomassa, että opposition vaihtoehto on huonompi, kun me velkaantuisimme vähemmän.

Minä en millään tavalla voi ymmärtää, että jos me haluamme ottaa kaikki mukaan ja 95 prosenttia suomalaisista palkansaaajista ja eläkeläisistä voisi voittaa tässä sosialidemokraattisessa vaihtoehdossa, niin miksi teidän täytyy velkaantua enemmän ja enemmän. Siksi, että te ajatte etuja vain harvoille. Siltä osin olen pettynyt. Olen erityisen pettynyt siihen, että työllisyyspolitiikka ei tunnu olevan kenenkään hoidossa (Puhemies koputtaa) tässä hallituksessa.

14.35 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Viime vaalikaudella todellakin sosialidemokraatit olivat valtiovarainministerin salkun haltijoita ja työministerin. Tuloksena oli se, että valtio ja julkinen sektori, kunnat mukaan lukien siis, velkaantui yli 30 miljardia euroa. Tällä hetkellä kunnat eivät velkaannu ja valtio velkaantuu noin 6 miljardia, josta 1 miljardi on maahanmuuton takia.

Lisäksi viime vaalikaudella verotus kiristyi, työttömiä tuli yli 100 000 lisää ja bruttokansantuote aleni kolmena vuonna. Nyt tilanne on selkeästi kääntynyt, ja muun muassa tässä lisätalousarviossa todetaan, että suurimmat korotukset tehdään verotuloarvioihin, eli käänne on tapahtunut: verotulot kasvavat, velkaantuminen hidastuu, kun otetaan julkinen velka huomioon, ja investoinnit ovat lähteneet käyntiin. Tilanne on muuttunut. Ymmärrän, että sosialidemokraatit häpeävät viime vaalikautta, jolloin eivät tehneet sitä, mitä nyt vaativat.

14.36 Heli Järvinen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on vastenmielistä se, kuinka kokoomuslaiset lyttävät edellisiä pääministereitä, oman puolueensa pääministereitä. Onnea vain Jyrki Kataiselle ja Alexander Stubbille.

Minusta on aivan yhtä vastenmielistä se, kuinka edustaja Kalmari täällä lyttää sosialidemokraatteja siitä, kuinka työllisyyttä on hoidettu huonosti. On ilman muuta selvää, että viime kauden työllisyystilastot ovat pettymys aivan kaikille, mutta kannattaa muistaa, että meillä on ollut sosialidemokraattinen työministeri, joka varmaan pitää hallussaan ennätystä siitä, kuinka paljon yhden vaalikauden aikana on saatu porukkaa työllistettyä, ja hän muuten istuu täällä salissa tällä hetkellä. En ainakaan tiedä ministeri Filatovin jälkeen ketään, joka olisi onnistunut työllisyyttä parantamaan niinkin reippaasti kuin kerran tapahtui.

Toivon, ja me kaikki toivomme, jokaista uutta työpaikkaa. Ikävää on se, että pitkäaikais-työttömien määrä on kasvanut (Puhemies koputtaa) vuodessa 12 400. Se vaatii töitä.

14.37 Outi Mäkelä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todella nyt on sekä hyviä että huonoja uutisia, ja tässä lisätalousarviokeskustelussa olisi syytä pistää vauhtia niihin asioihin, joilla saadaan tätä positiivista kierrettä karttumaan. Kun on peräänkuulutettu tätä kevään puolivälitarkastelua, niin nyt on vielä pitkä aika tehdä töitä siihen as-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

ti, ja tämä positiivinen kierre, joka selvästi on nyt alkanut, pitää saada jatkumaan. Nyt työllisyysasteenhan ennustetaan nousevan 68,5 prosenttiin samalla, kun työttömyysasteen trendi on kääntymässä hienoiseen laskuun ja myös bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,1 prosenttia.

Tuntuu, että täällä vain vähätellään näitä edistysaskeleita. Myös vähätellään toimenpiteitä, joita hallitus on tehnyt. Väitetään, ettei ole tehty mitään, ja muun muassa kilpailukykykysymyksen osalta tuntuu, että kun aikaisemmin kaikki ovat tässä salissa sitä pitäneet positiivisena, (Puhemies koputtaa) nyt on unohdettu koko kilpailukykykysymys.

14.38 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä ei ole koskaan ollut Suomessa niin suuri kuin nyt, yli 35 prosenttia, ja se jatkaa ennusteen mukaan kasvuaan tulevina vuosina. Ennusteen mukaan pitkäaikaistyöttömiä on tänä vuonna 125 000 eli 16 000 enemmän kuin viime vuonna. Tämä ei ole opposition propagandaa, vaan tämä on työ- ja elinkeinoministeriön ennusteesta suoraan.

Minusta surullinen puoli on se, että hallitus lupasi viime kehyksen yhteydessä lisää toimia pitkäaikaistyöttömyyden taittamiseen, hallitus lupasi niitä budjetin yhteydessä, hallitus lupasi, että tänä syksynä saamme lisää toimia, niitä, joita budjettiriihessä ei ehditty valmistelemaan, mutta me emme ole saaneet niitä toimia. Meillä on tekninen lisätalousarvio, joka ei tuo helpotusta pitkäaikaistyöttömyyden taittamiseen. Kannattaa muistaa, että lammalla on pitkä varjo, ja se on se pitkäaikaistyöttömyys, joka lopulta tulee kaikkein kalleimmaksi, ja sen hoidon hallitus laiminlyö.

14.39 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä on toki esittänyt omia vaihtoehtoja mutta samalla myös tukenut hallitusta useissa sen talouspoliittisissa valinnoissa, (Eero Heinäluoma: Pitää paikkansa!) esimerkiksi yrittäjyyteen liittyvissä parannuksissa, jotka toivon mukaan tulevat jatkossa näkymään parempana työllisyytenä näitten pienten ja keskisuurten yritysten kannalta. Annamme myös tunnustuksen kilpailukykykysymykselle ja sille, että hallitus on perääntynyt useista epäonnistuneista ehdotuksistaan.

Mutta täytyy sanoa, että tässä keskustelussa ihmettelen kyllä kokoomuksen taholta tulutta retoriikkaa edellisen hallituksen toimintaa kohtaan, koska viime hallituksen talouspolitiikkaa johti kokoomus suurimpana puolueena ja pääministeripuolueena. Nyt kokoomuksen edustajat moittivat sitä ja kehuivat keskustajohtoista (Puhemies koputtaa) talouspolitiikkaa. (Pia Viitanen: Niin, aivan, mitä tästä pitäisi päätellä?)

14.40 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Paremman talous- ja työllisyyspolitiikan aikaansaamiseksi sekä tämän että kaikkien edellisten ja tulevien hallitusten pitää koko ajan luoda parempia edellytyksiä. No, tämä hallitus on tehnyt rakenteellisia uudistuksia — maakuntahallinnon, sote-uudistuksen — (Riitta Myller: No niin, näkisi vaan!) ja sen lisäksi on saatu aikaan kilpailukykykysymyksen. Uskon, että nämä lisäävät luottamusta ja myöskin ennustettavuus paranee.

Sitä, onko tämä hallitus epäonnistunut vai onnistunut, tämä ei ole oikea hetki arvioida, vaan nyt edelleen on luotava näitä edellytyksiä, joilla luottamusta lisätään. Minusta tämä keskustelu kannattaa käydä sitten vaalikauden lopulla avoimin, rehellisin mielin. Kuitenkin kaikki ne toimet, jotka tähän asti on tehty, ovat lisänneet luottamusta, ovat parantaneet työllisyyttä, ja pieniä talouskasvun oraita on jo liikkeellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

14.41 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perusporvarihallitus ja sen edustajat voisivat sen sijaan, että kiinnittävät huomiota niihin pieniin merkkeihin talouden elpymisessä ja työllisyystilanteen paranemisessa — sinällään hallituksella ei ole mitään tekemistä niiden aikaansaamisessa — rehellisesti kiinnittää huomiota siihen, että heidän poliittiset tavoitteensa ovat edenneet, ovat edenneet sillä tavalla, että hyvinvointivaltion perusrakenteita ollaan vaarantamassa. Se liittyy soteen, pakkoyhtiöittämiseen ja niin edelleen. Se liittyy kikyyn siinä mielessä, että he ovat päässeet kurittamaan, nöyryyttämään palkansaajaliikettä kiristyksen kautta. Se liittyy veroratkaisuihin, joissa omaisuuden ja suurten tulojen etuja on pystytty puolustamaan. Se liittyy siihen, että työttömiä ja hädänalaisia on päästy suhteellisesti eniten kurittamaan. Nämä ovat poliittisia tavoitteita. Niissä perusporvarihallitus on edennyt, voisiko sanoa, kukonharppauksin, mutta talouden ja työllisyyden suhteen — (Puhemies koputtaa) ei mitään.

14.42 **Jukka Gustafsson sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen on kyllä täysin ansaitusti saanut täällä kylmää vettä niskaansa. Minusta on täysin moraalitonta itse asiassa esitellä asiat siinä valossa, että edellisen hallituksen politiikka olisi sosialidemokraattien vika. Päätökset tehdään hallituksessa hallitusohjelman mukaisesti, Heinonen tietää sen, eikä pidä hämätä ihmisiä, kansalaisia, tuonkaltaisilla puheilla.

Kiitos, edustaja Heinäluoma, tästä nimestä Twitter-hallitus. Minä olen aiemmin puhunut siitä, että voidaan antaa nimeksi Guinnessin hallitus, jolloin pääsee Guinnessin kirjaan siis petettyjen lupauksen määrällä. Onko se myöskin peruuttajahallitus? Myöskin siitä voidaan mennä Guinnessin kirjaan, (Puhemies koputtaa) että on tehty niin kuin väärää politiikkaa.

Mutta toivon sellaista reilua puhetta, reilua peliä tänne.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, pidetäänpäs kiinni tästä vastausajasta.

14.44 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viime hallituskaudella valtiovarainministerinä oli lopussa sosialidemokraattien Antti Rinne, nyt kokoomuksen Petteri Orpo. Tämän toin esille omassa puheenvuorossani ja totesin sen, että viime hallituskauden toimet eivät olleet sellaisia, että niillä olisi talous saatu kääntymään. Jos ne talousratkaisut, joita silloin tehtiin, olisivat olleet niin hyviä, että meidän taloutemme olisi lähtenyt kasvuun, niin tälläkään hallituskaudella ei olisi enää tarvinnut tehdä niitä leikkauksia. Mutta niitä tarvittiin, ja nyt onneksi näyttää siltä — niin kuin tässä näimme — että talous on hienoisesti kääntynyt kasvuun. Sellaista emme nähneet viime kaudella. Mutta hämmästelen sitä, että sosialidemokraateista esimerkiksi puheenjohtaja arvosteli sitä, että tehdään päätöksiä asiakkaiden tarpeet huomioiden. Minun mielestäni se on hienoa, että lähestytään asioita enempi (Puhemies koputtaa) asiakkaiden näkökulmasta kuin esimerkiksi hallituksen näkökulmasta. (Eero Heinäluoma: Ei hän sitä arvostellut!) — Kyllä.

14.45 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä se nyt vain on niin, ja se täytyy kokoomuksenkin myöntää, että tässä tehdään arvovalintoja, ja arvovalintana tällä hallituksella on kylmä kyyti köyhille ja kokoomuslainen markkinauskoinen talouspolitiikka. Siitä me nyt lähdemme. Sen seurauksena me olemme tehneet julmia leikkauksia. Viimeksi tänään hallitus esitti ja eduskunnan hallituspuolueet äänestivät kansaneläkkeen indeksin leikkauksesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

Puhemies! Se, mikä on mielestäni tämän päivän tärkeä asia, minkä edustaja Heinäluoma toi täällä esiin, niin nyt tällä menolla uhkaavat lisäleikkaukset kunnallisvaalien kulman takaa ja hallitus haluaa pimittää kansalta sen, että se joutuu tekemään lisää näitä julmia leikkauksia vasta kunnallisvaalien jälkeen. Sitä ei pidä hyväksyä. Minä haluan, että hallituspuolueet nyt ottavat kantaa tähän asiaan, mikä täällä salissa on tullut ilmi, koska on myös niin, kukaan teistä sitä ei voi kiistää, että valitettavasti sekä (Puhemies koputtaa) Stubb että Orpo kokoomuksesta ovat väläyttelleet lisäleikkauksia keväällä.

14.46 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Kyllä edustaja Viitaselle ja kumppaneille haluaisin sen ilmoittaa, että kun sitä puolivälikehystä tehdään, niin se tullaan tekemään siten, että se on kasvua tukeva, se on investointeja tukeva, se on työllisyyttä tukeva puolivälikehys, ja ennen kaikkea myöskin saadaan alueellista elinvoimaa tukevia päätöksiä. Se on meidän Suomen elinehto. Suomi on niin laajasti jakautunut maa, että meidän täytyy saada alueita tuettua.

Ja sitten, mitä tulee taas tähän velkaantumiseen, mikä tässä lisäbudjetissa oli ja mitä on kysytty, niin tässähän velkaannutaan lisää 317 miljoonaa, mutta se johtuu pääasiassa siitä, että osinko- ja myyntitulojen jaksotus menee ensi vuodelle, ja näitä osinko- ja myyntituloja olisi tullut lähes 800 miljoonaa. — Elikä tässä näin.

14.47 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun näin hyvä välitarkistus on tulossa, niin kuvittelisi, että se kannattaisi ottaa ennen kunnallisvaaleja. (Eduskunnasta: Ennen joulua jo!)

Täällä on puhuttu pienistä ja keskisuurista yrityksistä. Varmasti kaikki olemme sitä mieltä, että siellä syntyvät uudet työpaikat, mutta kun on selkeästi osoitettu eduskunnan tietopalvelun numeroin, että tämä hallituksen yrittäjävähennys ei tuo työpaikkoja. Se tuo lisää tuloja kahdelle suurimmalle yrittäjätulodesiilille. (Eduskunnasta: Kyllä!) Mutta todellakin kaikkein pahimmat virheet hallitus tekee nyt talouspolitiikassaan siinä, että antaa pitkäaikaistyöttömyyden kasvaa. Sillä on erittäin pitkä varjo, niin kuin edustaja Filatov sanoi. Se on inhimillinen tragedia, mutta se on myös talouspoliittinen kysymys.

14.48 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihmettelen kyllä suuresti sosialidemokraattien asennetta ja yleensäkin opposition puheita tässä asiassa. Ainoa todellinen tie eteenpäin on todella se, että saamme tähän maahan työpaikkoja lisää. (Välihuutoja vasemmalta) Otatteko te todella sen riskin, että meidän kansantaloutemme rypee syvällä ja sen jälkeen tulevat luottoluokittajien huonot luokitukset? Edustaja Myllerkin aina on kyllä lisäämässä menoja, mutta oletteko te koskaan ajatellut sitä, että voisi joskus pikkuisen panna tuotantoelämän toimintaan? Tänä päivänä vientitakuita tulee ottaa lisää, koska telakoilla menee hyvin, metalliteollisuus investoi, metsäteollisuus investoi, kaivosalalla tapahtuu, autoteollisuudessa tapahtuu. Te itkette täällä menneen maailman lumia sen tautta, kun teille tuli toistasataatuhatta työtöntä lisää. Mitä te vielä sitten vielä sitten haluatte, jos meillä rupeaa korko nousemaan ja jokainen prosentti vie valtion budjetista miljardin pois? Te täällä hymyilette kauniisti, että kyllä kannattaa valtion menoja lisätä. Kyllä julkinen talous pitää panna kuntoon, ja edustaja Heinäluoma (Puhemies koputtaa) tietää meitä paremmin, että se aika on nyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

14.49 **Maria Tolppanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä maassa on tällä hetkellä 360 000 työtöntä, kun siihen luetaan mukaan lomautetut. Valitettavasti en löytänyt sitä, kuinka moni henkilö on tällä hetkellä työvoimapolitiittisessa koulutuksessa. Sen sijaan sen löysin, että avoimia työpaikkoja on 76 000. Eikö tällä hallituksella olisi nytten aika ryhtyä tekemään töitä sen eteen, että näihin 76 000 työpaikkaan löytyisi työntekijä? Nämä Leelian lepotuolit ja kuulustelut kolmen kuukauden välein voisi jättää pois ja aidosti ruveta TEMin osalta tekemään sitä työtä, mikä TEMille kuuluu, eli työn välittämistä.

Mitä tulee taas näihin menneisyyksiin ja tämänhetkisyyskiin, niin tämän hallituksen aikana työvoimapolitiittisen koulutuksen on aloittanut noin 40 000 ihmistä. Se on 10 000 ihmistä vähemmän kuin edellisen hallituksen aikana, 10 000 vähemmän kuin edellisen hallituksen aikana. Nyt olisi syytä kouluttaa ihmisiä (Puhemies koputtaa) tähän 76 000 avoimeen työpaikkaan.

14.50 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Gustafsson ilmoitti, että sosialidemokraatit olivat viime kaudella tukipuolueena, apupuolueena. No, sekin asema heille suotakoon, mutta tulokset olivat todella surkeat. Syntyi ne 113 000 uutta työtöntä, jotka nyt ovat joutumassa sitten pitkäaikaistyöttömiksi. Ne ovat teidän työnne tulosta, joka epäonnistui täydellisesti. Teidän ansiostanne yhteisöveroa alennettiin kyllä historiallisen rajusti. Siitä tuli osinkojuhlat, ja suuri osa meni amerikkalaisille eläkesäätiöille tästä vuodosta. Nyt yrittäjävähennys jää sataprosenttisesti Suomeen. Se vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja on oikeudenmukainen. Myöntäkää nyt tosiasiat, älkääkä väaristelmö niitä. Teidän aikananne jäivät myös kaikki uudistukset toteuttamatta, sote ja työelämän ja yrityspuolen uudistukset, (Puhemies koputtaa) joita nyt tehdään.

14.51 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos täällä jaettaisiin mitalisijoja sillä perusteella, kenen hallituksessa ollessa valtionvelka on eniten lisääntynyt ja työttömien määrä on noussut kaikkein nopeimmin ja murskalukemiin, niin se oli silloin, kun edustaja Kankaanniemi oli ministeri Kankaanniemi. Aivan yliverlainen, kukaan syyllinen täällä ei ole niihin lukemiin kyennyt.

Mutta en halua tätä historiankirjoitusta käydä enempää vaan tulen siihen, että jos te uskotte tähän teidän budjettilinjaanne ja lisäbudjettilinjaanne, niin kyllä kysyn hyvin vilpittömästi, miksi te siirrätte kehysriihen kuntavaalien jälkeiseen aikaan. (Pia Viitanen: Se on hyvä kysymys, miksi kukaan ei vastaa?) Miksi te siirrätte kuntavaalien jälkeiseen aikaan? Ensin te monta kuukautta pyöritätte sitä, ja kukaan ei kerro mitään, ja sitten te salaa Twitter-tilin kautta sanotte, että hupsheijaa, nyt se menikin sinne kuntavaalien jälkeiseen aikaan, toivoen, ettei kukaan lue valtioneuvoston Twitter-tiliä, joka osoittautuu pitävänkin paikkansa. (Jukka Gustafsson: Ettäs kehtaatte!) Te ette (Puhemies koputtaa) itsekään usko tähän.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä seuraavat vastauspuheenvuorot edustajille Andersson, Lindtman ja Kalli ja sen jälkeen puhujalistaan.

14.53 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehdin jo huolestua tässä, kun kuuntelin edustaja Vähämäen käyttämiä kauniita sanoja siitä, mitä tavoitellaan tässä puoliväliriihessä, koska hallitus on tähänkin asti puhunut siitä, että haluaa edistää yrittäjyyttä, haluaa tukea talouskasvua ja luoda työpaikkoja. Mutta mitkä ovat ne päätök-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

set, mitä te olette tehneet? Kun te olette päättäneet leikata perusturvasta, leikata työttömitä, leikata kansaneläkkeitä, leikata pienituloisilta lapsiperheiltä, koulutuksesta, niin on odotettavissa, että sama linja jatkuu ensi keväänä. Paras osoitus siitä on juuri se, että hallitus päätti siirtää tämän kuntavaalien yli.

Arvoisa puhemies! Jos jokin on vastuutonta taloudenpitoa, niin se on se, että hallitus on antanut pitkäaikaistyöttömyyden kasvaa ja kehittyä niin, että meillä on tällä hetkellä lähes yhtä paljon pitkäaikaistyttömiä kuin 90-luvun laman aikana. Ja me tiedämme, että työttömyys on pitkittynyt kaikilla koulutusasteilla, (Puhemies koputtaa) suhteellisesti eniten nuorissa ikäluokissa.

14.54 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siitä käänteestä työllisyydessä, josta nyt puhutaan: Edellisen kerran, kun isompi käänne lyhyessä ajassa tapahtui, se tapahtui viime vuoden kesällä edellisen hallituksen talouspolitiikan aikana, kun rakentamishuumei lähti liikkeelle. Se, mitä täällä juhlitaan, on nimenomaan valtiovarainministeri Rinteen budjetin aikana tapahtunut käänne. (Toimi Kankaanniemi: Höpö höpö!)

Arvoisa puhemies! Nyt se suurin ongelma tässä hallituksen talouspolitiikassa on se, että nämä veronkevennykset, joilla asiantuntija-arvioiden mukaan ei ole työllisyysvaikutuksia ja jotka eivät painotu tänne pieni- ja keskituloisiin — edustaja Kalmarinkin kannattaisi lukea ne esitykset (Anne Kalmarin välihuuto) — ovat nyt johtamassa lisäleikkauksiin. Ja kun hallitukselle on käynyt selväksi, että nämä ovat johtamassa lisäleikkauksiin, ja pääministeri on mennyt sanomaan, että vaikeat päätökset ovat ohi, niin nyt kysymys kuuluu: Ovatko hallituspuolueet todella hyväksyneet sen, että kehysriihi siirretään kuntavaalien yli? Oletteko te todella hyväksyneet sen, että (Puhemies koputtaa) kaikki vaikeat päätökset pimitetään kansalaisilta vaalien alla? Edustaja Kalli, oletteko hyväksyneet tämän?

14.55 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta kahta asiaa kannattaa nyt maltilla pitää mielessä: elämää on kevään ja kehysriihen jälkeen, ja maailma on hyvin herkässä tilanteessa monestakin eri syystä. Sen tähden ei kannata liikaa paisutella, että on tulossa joitain lisäleikkauksia. Ei ainakaan minun tiedossani ole — päinvastoin hallituspuolueet lähtevät siitä, että leikkaukset on tehty. Mutta haluan myös varoittaa siitä, että eihän tuleva kevät mitään mannaa tule tuomaan. Mehän olemme samankaltaisessa tilanteessa, ja hallitus joutuu priorisoimaan ja pohtimaan hyvin tarkkaan, mihinkä se ne ruiskeet kohdistaa, mutta ei sillä mitään valtavan suurta merkitystä ole. Eli me jokainen tulemme huomaamaan, että aika kuluu aika nopeasti ja kehykset ovat kehyksiä, ja sen tähden tätä ennustettavuutta ja luotettavuutta pitää hoitaa niin, että niitä päätöksiä, jotka on tehty, nyt saatetaan loppuun, (Puhemies koputtaa) kun vielä voidaan.

14.56 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä nyt ei ole tarve mennä arkeologiaan, mutta viime vaalikaudella todella edettiin aika pitkälle tekemättömyyden kautta. Verotusta kiristettiin, mutta ei pystytty tekemään uudistuksia — mitä nyt meidän eläkeläisten kalastusmaksu taisi poistua. (Tarja Filatov: Ja eläkeuudistus tehtiin!) Mutta nyt on minusta siirrytty todella (Eero Heinäluoma: Se poistui Rajamäen aikana 20 vuotta sitten!) kolmen vuoden jälkeen, jolloin talous pieneni, kakku pieneni, tekemisen aikaan, tekemättömyydestä tekemisen aikaan. Se on erittäin tärkeä asia. Ja se kyllä näkyykin. Tuolla Varsinais-Suomessa meille tuli yhdessä kuukaudessa neljä lähes miljardin arvoista laivatilautusta. Nyt Uudessakaupungissa lähtee liikkeelle yli tuhat työpaikkaa autotehtaalla, Raumalla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

on erittäin raju veto päällä, Pietarsaassa lähtee iso etanolitehdas liikkeelle, Kemi ja niin edelleen. Suuret investoinnit ovat lähdössä liikkeelle.

Minusta osaltaan se, että Suomessa on tullut vakautta ja tekemisen meininki, luo näky-mää tulevaisuuteen. Kilpailukykysojimus on mainettaan parempi asia, edustaja Heinäluo-ma, sitä meidän kannattaa tukea. Näin ollen on luotu sellaista ympäristöä, jossa yritykset uskaltavat lähteä liikkeelle, varsinkin kun niitä vielä verotuksella kannustetaan. Minusta tämä on hyvää politiikkaa, mitä hallitus on nyt hyvin määrätietoisesti tehnyt. Jotain joutu-taan välillä korjaamaan, koska nopeasti viedään strategista hallitusohjelmaa eteenpäin. Tällä tavalla Suomi nyt vain nousee, ei sille mitään voi, ja talouden luvut tulevat tästä lä-hiaikoina vain paranemaan, ellei maailmalta tule mitään yllättävää ongelmaa meille.

14.58 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiinnitän huomioni tähän mietintöön liitettyyn vastalauseeseen, joka on vihreiden, vasemmistoliiton ja RKP:n tekemä. Totean, että kannatan lämpimästi kiintiöpakolaisjärjestelmän vahvistamista ja myös pakolaiskiintiön kasvattamista. Mutta tässä esityksessä on mielestäni kaksi ongelmaa.

Ensinnäkin lisätalousarvio tällaiselle esitykselle on valitettavasti väärä paikka. Kiintiö-pakolaisten valikointi ja koko se prosessi vie todella paljon aikaa. On ihan mahdotonta aja-tella, että kiintiöpakolaisia pystyttäisiin enää tästä ikään kuin loppuvuodesta saamaan lisää ja sitä prosessia viemään läpi. Oikeampi paikka olisi täydentävä budjettiesitys tai ylipään-sä valtion talousarvioesitys seuraavalle vuodelle.

Sitten toiseksi tässä ehdotetaan tämän pakolaiskiintiön kasvattamista 750:stä 2 500:aan, mikä on kyllä valtavan suuri hyppäys. Itse uskoisin enemmän maltilliseen kasvattamiseen esimerkiksi siihen 1 050:een, mikä viime vaalikaudella tehtiin, koska jotta kiintiöpakolai-nen voi ylipäänsä saada sen paikan Suomesta, niin hän tarvitsee kuntapaikan. Kiintiöpako-laiset eivät tule vastaanottokeskuksiin vaan suoraan kuntiin. Meillä tälläkin hetkellä on suuria vaikeuksia löytää kuntapaikkoja pakolaisille, esimerkiksi pakolaisaseman saaneille turvapaikkaa hakeneille.

Tässä esityksessä on hyvä tarkoitus, (Puhemies koputtaa) mutta tämä menettely on epä-onnistunut.

15.00 Ville Vähämäki ps: Puhemies! Olen täysin samaa mieltä kuin edustaja Kalli. Yksit-täisillä talouspäätöksillä, tai kehyspäätöksilläkään, ei välttämättä voi saada aikaan sellaisia dynaamisia vaikutuksia, mutta enemmänkin on mielestäni vaikutusta sillä, mikä on se yh-teiskunnassamme oleva luottamus- ja investointi-ilmasto. Jos täällä vallitsee hyvä näke-mys siitä, että meillä on kasvua tulossa, hyvät, vakaat olosuhteet, niin kyllä silloin myös-kin lähdetään investoimaan, ja se, jos mikä, lisää kasvua. Näin ollen toistan yhä uudelleen sen, minkä tuossa debatissa sanoin: tämän puolivälikehyksen tuleekin olla kasvua tukeva, investointeja tukeva, työllisyyttä tukeva sekä ottaa huomioon alueelliset elinvoimatekijät.

Haluaisin nostaa vielä muutaman yksittäisen asian tästä lisäbudjetista esille.

Tässähän annetaan maatalouden toimintaedellytyksiin 35 miljoonaa lisäystä. Tämä on mielestäni oikein hyvä tie, ja sitten ennen kaikkea, kun huomaa sen, että myöskin täyden-tävässä budjettiesityksessä annetaan 10 miljoonaa sellaisille tiloille, jotka ovat tehneet in-vestointeja, niin tämä on osoitus siitä politiikasta, mitä tämä hallitus tekee: antaa sellaisille maataloille, jotka tässä vaikeassa tilanteessa ovat joutuneet taloudellisiin vaikeuksiin, tu-kea, jotta pystytään pitämään tuotanto vielä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

Sitten vielä, jos ihan lyhyesti katsotaan tätä valtion velanottoa. (Puhemies koputtaa) — Jos sopii, minä tulen vielä ihan lyhyesti...

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Tule jatkamaan puhujapöytästä. (Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Puhemies! Ihan lyhyesti vielä näistä kuluvan vuoden lisäbudjeteista ja velanotoista, mitä näissä on tehty. Tässä kolmannessa lisäbudjetissa otetaan lisävelkaa 316 miljoonaa, ja yhteensä näissä edellisissä, ottaen huomioon tämän viimeisimmän, velkaa on otettu 630 miljoonaa. Tämä on toki iso summa, mutta jos katsoo vaikka edellisen hallituksen tekemiä lisävelanottoja, niin siellä saattoi olla yksittäisiä lisäbudjetteja, missä velkaa otettiin jopa yhdessä lisäbudjetissa tällainen 500—600 miljoonaa. Mutta kuitenkin tässä vielä täytyy huomioida se, että meidän tässä lisäbudjetissa teemme tuottovähennyksen, 758 miljoonaa, mikä tulee tästä, että me jaksotamme näitä valtionomistusten osinko- ja myyntituloja vuosille 2017 ja 2018. Jos nämä myynnit ja osingot olisi tuloutettu valtion budjettiin tänä vuonna, niin itse asiassa nämä tämän vuoden lisäbudjetit olisivat menneet plussalle 128 miljoonaa ja tämä kolmaskin lisäbudjetti olisi mennyt plussan puolelle 440 miljoonaa. Eli opposition sinänsä hyvin esittämään huoleen valtion lisävelkaantumisesta tämän lisäbudjetin osalta: tämä on oikeastaan selitettävissä myynti- ja osinkotulojen jaksotuksella. Tämä tästä. — Kiitos.

15.04 Kari Uotila vas: Arvoisa herra puhemies! Aluksi tästä Twitter-tili-hallituksesta. Kyllähän tätä kysymystä täytyy yhä uudelleen ja uudelleen nyt tästä eteenpäin esittää: mitä on sen takana, että puolivälitarkastelu ja sen mukanaan tuomat kipeät ja poliittisesti vaikeat päätökset siirretään kunnallisvaalien yli? Tämän keskustelun pitää jatkua.

Sitten niihin myönteisiin, pieniin merkkeihin, jotka ovat tervetulleita. Muun muassa Länsi-Suomessa ne ovat tosi tärkeitä, ne nostavat mielialaa, ja niillä on myöskin konkreettista vaikutusta erityisesti alueella, yrityksissä, mutta myöskin valtakunnallisesti. Mutta se kysymys siitä, mikä syy on hallituksen tekemisillä näiden myönteisten merkkien aikaansaamisessa, pitää heittää ilmaan.

Kun puhutaan Uudenkaupungin autotehtaan uudesta mahtavasta näkymästä, niin kuuntelin ja katselin yhtenä aamuna Aamu-tv:stä, kun Uudenkaupungin henkilöstöjohtaja kertoi tästä myönteisestä kehityksestä. Häneltä kysyttiin, mitä tässä on takana. Hän ei maininnut sanaakaan sellaisista asioista kuin että palkkojen korotuksista pitää pidättäytyä, palkkatasoa pitää alentaa, työaikaa pitää pidentää ja niin edelleen. Hän totesi, että tärkeintä ovat hyvät tuotteet, korkea osaaminen, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilökunta. Nämä ovat ne tekijät, ja pitkällä tähtäimellä näitä tekijöitä hallitus heikentää esimerkiksi koulutukseen, osaamiseen ja tutkimukseen kohdistuvilla leikkauksillaan.

Mitä tulee sitten tuohon edustaja Räsänen kritiikkiin tätä meidän pakolaishiirien nostamiseksi kohtaan, niin täytyy tietysti myöntää, että tällaisia aikataulullisia haasteita tässä on. Tästä on myöskin toimenpideoite olemassa, eli tämä lisätalousarvion lisäyssiitys ei ole ainoa valtiopäivätöko tämän asian edistämiseksi. Samalla tavalla voidaan tietysti kyseenalaistaa meidän lausumaehdotustamme pitkäaikaistyöttömyyteen puuttumisesta: että mitä nyt enää uudella lisätalousarviolla pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi tässä tilanteessa ehdittäisiin tekemään? Mutta kun hallitus ei ole näihin ongelmiin puuttunut ensimmäisellä lisätalousarviolla, toisella lisätalousarviolla eikä tämän vuoden varsinaisella

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

talousarviolla eikä ensi vuoden talousarviolla eikä ensi vuoden talousarvion täydentämisellä, niin silloin meidän oppositiossa pitää pitää meteliä muun muassa tästä pitkäaikaistyöttömyyden tilanteesta. Se on ehdottomasti suurin ongelma, ja onneksi hallitus sen myöskin tämän lisätalousarvion yleisperusteluissaan tunnustaa: pitkäaikaistyöttömyys jatkaa kasvuaan. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on todella iso ongelma, se aiheuttaa taloudellisia ongelmia, se aiheuttaa inhimillistä hätää, se aiheuttaa syrjäytymistä, se aiheuttaa osaamisperustan heikkenemistä, kasvavia sosiaalipoliittisia kuluja ja niin edelleen. Kuten täällä edustaja Andersson totesi, nuorten pitkäaikaistyöttömyys kasvaa. Mitä se merkitsee ihan jo meidän työvoiman tulevaisuuden kannalta, kun nuoret ihmiset, vaikka ovat koulutettuja, menettävät lopullisesti näköalansa ja kiinnittymisensä työelämään? Se on valtava tappio — se on inhimillisesti valtava murhe, mutta se on myöskin kansantaloudellinen ja työvoimapolitiittinen tappio. Sen vuoksi pitkäaikaistyöttömyyteen on haettava lisätoimia ja hallituksen pitää pitkäaikaistyöttömyyteen puuttua konkreettisoin toimin eikä vain juhlapuheissa.

Tällä perusteella, arvoisa puhemies, esitän, että eduskunta hyväksyy vastalauseeseen 3 liittyvän lausuman, ja luen sen nyt pöytäkirjoihin tässä: "Eduskunta edellyttää, että hallitus lopettaa passiivisen ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvuun johtavan politiikkansa ja tuo eduskunnan käsittelyyn välittömästi lisätalousarvion, johon sisältyvät riittävät lisätoimet työvoimapolitiikan tehostamiseksi ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi."

15.09 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Jatkaisin myös tästä pitkäaikaistyöttömyyden problematiikasta, koska se on sellainen taakka, jota me kannamme pitkään tulevaisuudessa. Se on inhimillistä kärsimystä, mutta se on ennen muuta talouteen vaikuttava asia ja siihen, miten meidän työvoimamme riittää tulevaisuudessa, sitten kun meillä työpaikkoja on syntynyt. Uskon, että jokainen iloitsee jokaisesta työpaikasta, tässä salissa jokainen iloitsee jokaisesta työpaikasta, joka tähän maahan syntyy. Osa niistä on kansainvälisen tilanteen muutosta, osa on sitä muutosta, mitä on tehty edellisellä hallituskaudella, ja osa on varmasti sen vaikutusta, mitä kilpailukyky sopimus tuo tullessansa, koska se on tuonut tietäntyyppistä tulevaisuususkoa.

Mutta kun pitkäaikaistyöttömyyteen ei juurikaan voida vaikuttaa sillä, että tähän maahan syntyy työpaikkoja, vaan siihen vaikutetaan sillä, että autetaan työttömiä ihmisiä työllistymään niihin työpaikkoihin, joita tähän maahan syntyy, niin minun suurin huoleni on se, mitä hallitus tekee tällä pitkään työttömänä olleiden osaamisen turvaamisen puolella.

Jos katsotaan tätä, niin ensinnäkin niiden, jotka ovat töissä, aikuiskoulutustukea on heikennetty. No, se onneksi kilpailukyky sopimuksessa pelastettiin sillä tavalla, että se ei tuhoutunut kokonaan. Mutta sen lisäksi esimerkiksi työvoimapolitiittisen koulutuksen — joka kaikissa valiokunnan kuulemisissa nostetaan asiantuntijoiden toimesta yhdeksi tehokkaimmista työvoimapolitiittisen välineistä — volyymia on leikattu siten, että kun meillä ministeri Ihalainen oli postillansa, niin silloin tässä maassa oli 22 000 ihmistä, jotka pääsivät kouluttautumaan työvoimapolitiittisen koulutuksen kautta, nyt alle 10 000. Ja tässä mielestäni meille syntyy sellainen osaamisvaje ja syrjäyttämistyökalu, joka jättää ihmiset sinne pitkään työttömyyteen.

Toinen problematiikka, joka pitkään työttömyyteen liittyy, on se, mitä tapahtuu meidän nuorille. Suomi on ollut pitkään sellainen maa, että meillä ei ole ollut pitkäaikaistyöttömiä nuoria ollenkaan, koska meillä on otettu koppi tuosta joukosta, (Puhemies koputtaa) mutta nyt on käymässä niin, että tuon joukon määrä kasvaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

15.11 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Nämä maahanmuuttoon liittyvät kustannukset täällä tarkentuvat nyt tammöiseen 800 miljoonaan erityisesti turvapaikanhakijoiden ja sen koko kokonaisuuden osalta, ja täällä esitetään lisäystä 38 miljoonaa vielä tälle vuodelle. Tämä hieman ihmetyttää, kun tämä tilanne on kuitenkin aika paljon muuttunut ja tulijoiden määrä koko ajan vähenee. Jäin tätä ihmettelemään, onko tämä tarve todellinen.

Sitten yksi pieni havainto: Sakkomaksujen korotuksesta oli tarkoitus kerätä melkein 70 miljoonaa, ja nyt se aloite ei ole valiokunnassa edennyt. Niin kuin nyt tämänkin teksti tässä lisätalousarviossa todistaa, niin tämän sakkomaksujen korotuksen taustalla on ollut vain valtion taloudellinen tila. Se on täysin kestävä perusta sille, että rahasyistä korotetaan rangaistukseen liittyviä maksuja. Toivon, että kun jatkossa tehdään näitä esityksiä, niin huomioitaisiin se, että ei kannata tällaisia lakeja säätää, jotka ovat aivan mahdottomia jo lähtöruudussa.

15.13 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty monta hyvää puheenvuoroa pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta ja sen ongelmallisuudesta niin inhimillisestä näkökulmasta kuin myös koko valtiontalouden kestävyysnäkökulmasta.

Tosiaankin pitkäaikaistyöttömyys kasvaa. Myöskin työvoiman ulkopuolella olevien ihmisten määrä kasvaa, ja erityisesti nuorten työttömyysjaksot ovat pidentyneet tässä kulu-
neen vuoden aikana.

Kun tarkastellaan, millä tavalla hallitus sitten vastaa tähän heikkenevään tilanteeseen ja mitkä ne hallituksen toimenpiteet ovat olleet työvoimapolitiikan osalta, niin kyllä se erittäin heikolta näyttää. Palkkatuen resurssit ovat olleet riittämättömällä tasolla koko tämän kauden. Nyt hallitus esittää myöskin järjestöjen mahdollisuuksien rajoittamista, mitä tulee palkkatuen käyttöön. Tiedetään, että TE-keskusten resurssit ovat riittämättömällä tasolla. Ruotsissa on lukumääräisesti yhtä paljon työttömiä kuin Suomessa mutta kuusinkertainen määrä ihmisiä, jotka ovat töissä työvoimahallinnossa.

Hallitus on käytännössä kokonaan lakkauttanut nuorisotakuun. Siitä huolimatta, että edellisellä kaudella ei pystytty nuorisotakuun kautta alentamaan nuorisotyöttömyysastetta kovin merkittävästi, sillä oli merkittävä vaikutus siinä, että nuorten työttömyysjaksot, kuten edustaja Filatov tässä totesi, pysyivät kansainvälisestikin verrattuna erittäin lyhyinä.

Tämän lisäksi hallitus on myös tehnyt merkittäviä leikkauksia työttömien toimeentuloon koskien sekä ansiosidonnaista työttömyysturvaa että työmarkkinatukea. Myös ammatilliseen koulutukseen ja erityisesti aikuiskoulutukseen kohdistuu merkittäviä leikkauksia ensi vuonna, mikä osaltaan tulee vaikeuttamaan aikuisten ammatilliseen koulutukseen pääsyä.

Tästä syystä, arvoisa puhemies, kannatan edustaja Uotilan lausumaehdotusta.

15.15 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Ihan ensin, edustaja Pia Viitanen puheenvuorossaan nosti esille tämän hoitajamitoitusasian, ja minusta on hieno juttu, että tämä hoitajamitoituksen tarkistaminen päätettiin tehdä juurikin näinpäin. Se oli oikea ja hyvä teko, että mitoitusta ei nyt siitä 0,5:stä lähdetä laskemaan.

Mitä tulee turvapaikanhakijoihin, joista tässä äsken mainittiin, todellakin tässä lisätalousarviossa esitetään 38 miljoonaa euroa lisää rahaa. Nämä maahanmuuton kustannukset on arvioitu korkeammiksi kuin aiempiin tavanomaisiin summiin ja määriin katsottuna, ja syy, miksi on näin arvioitu, on se, että vastaanottokeskuksissa on ihmisiä odottamassa pää-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

töksiä, joita ei ole saatu tarpeeksi nopeasti heille tehtyä. Elikkä kyllä sille rahalle varmasti tarvetta on. Kyllä turvapaikanhakijoiden määrä kasvaa, ja meidän täytyy yrittää sitten ratkaista paitsi se, jäävätkö he tänne vai mitä heille tapahtuu, myös se, työllistyvätkö he ja opivatko he kieltä ja niin pois päin, elikkä sitä resurssia tulee sinne kohdistaa.

Työpaikkojen luominen on yksi hallituksen kärkihankkeista, ja siinä olemme jo edenneet, ja toivottavasti tilanne vain paranee. Tosin työpaikkoja ei synny taikurinhatusta, vaan myös yritysten ja toimijoiden on luotava niitä työpaikkoja ja yritettävä siltä osin vastata siihen haasteeseen, että työpaikkoja tarvitaan.

15.17 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Täällä on nyt hehkutettu paljon sitä, kuinka hallitus edesauttaa henkilöyhtiöitä verohelpotuksilla ja tämä sitten puolestaan työllistää ihmisiä. Otetaanpa realiteetti tässä asiassa käteen. Tämän maan yrityksistä 65 prosenttia — siis 65 prosenttia, reilusti yli puolet — on yksinyrittäjien yrityksiä. Niitä on kaikkiaan 160 000 tässä maassa. Heistä laskelmien mukaan todella pienituloisia on liki 20 prosenttia. Jos me otamme pienituloisuuden rajaksi sen, mitä yleisesti käytetään, että tulo on alle 60 prosenttia kaikkien talouksien tuloista per henkilö laskettuna, niin tästä on laskettavissa sellainen asia, että yksinyrittäjä, esimerkiksi kampaaja, kosmetologi, ompelija, mitä täällä nyt on käytetty esimerkkeinä, tienaa alle 24 000 euroa vuodessa. Ja jos henkilöyrittäjä tienaa alle 24 000 euroa vuodessa, sillä rahalla ei voi palkata yhtään ainuttakaan ihmistä — ei, vaikka siihen tulee verohelpotus, joka nyt näiden summien mukaan, mitä meillä on, on vajaa 500 euroa vuodessa per yrittäjä. (Teuvo Hakkarainen: Mites kansanedustajat?) Se ei auta yhtään. — Kansanedustajat eivät ole yrittäjiä. Kansanedustajat ovat luottamushenkilöitä, jotka myöskään eivät saa palkkaa vaan palkkiota. Ihan tiedoksi edustaja Hakkaraisellekin se.

Tämä yrittäjähuojennus, mikä nyt on annettu, koskee niitä henkilöyrittäjiä, jotka tienaa valtaosa kaikkein eniten. Yli 70 prosenttia koko siitä rahasta menee kahdelle eniten tienavalle ryhmälle, ja siellä on annettu yksi luku, joka löytyy papereista, joka on 235 000 euroa vuodessa ansaitseva, jolloin tuo huojennus on 4 700 euroa. Se on puolet siitä, mitä aika iso osa yrittäjistä tienaa koko vuoden aikana: niillä, jotka ovat osa-aikaisia yrittäjiä mutta yrittäjiksi luokiteltavia, se on nimittäin 11 000. Näillä kipeneillä, tällä verohuojennuksella ei todellakaan auteta yksinyrittäjiä palkkaamaan sitä ensimmäistä työntekijää. Näillä annetaan rahaa niihin taskuihin, joissa sitä rahaa jo entuudestaan on, ja tämä olisi hyvä tiedostaa, jotta tietää, minkälaisia päätöksiä täällä tehdään.

Se, mitä toivon kaikkein eniten, on se, että työvoimahallinto nyt ihan oikeasti ohjattaisiin sille tielle, että sitä kautta etsittäisiin avoimia työpaikkoja, saataisiin työttömät ja avoimet työpaikat kohtaamaan toisiaan. Se on ainoa tapa, millä työttömyyttä saadaan kunnolla laskettua alas, koska ei riitä, että niitä työpaikkoja tulee, jollei niihin ole työntekijöitä ja jos ei niihin paikkoihin ole koulutettua väkeä. Meillä on olemassa työvoimapoliittinen koulutus, jossa pystytään suhteellisen nopeasti kouluttamaan ihmisiä erilaisiin toimiin, esimerkiksi telakoille. Meillä on hyvin tiivistä viiden kuukauden koulutusta, puolen vuoden koulutusta, kahdeksan kuukauden koulutusta. Ne pitää vain saada käyntiin. Työttömät ja työ pitää saada kohtaamaan toisensa. Se auttaa tätä maata. Se auttaa tätä maata nousemaan ylös.

15.20 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Valtiontaloudesta sen verran, että nyt kun työttömyyttä hoidetaan — kyllähän tällaisesta osataan puhua, niin kuin Tolppanen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

tuossa äsken teki — niin jos tätä taloutta ei saada kuntoon, niin ei ole työpaikkoja. Ennen pystyttiin hoitamaan devalvaatiolla sillä tavalla, että pystyttiin julkisellakin puolella tekemään tempputyöllistämistä. Mutta nyt kun ollaan tässä yhteisessä eurossa, globaalissa maailmassa, niin nyt joudutaan toimimaan niitten ehdoilla kyllä hyvin pitkälle, ja siellä jos sitä markkinataloutta ei saada kuntoon, niin se työllistäminenkin loppuu.

Täällä on — edustaja Tolppanen muun muassa sanoi niin — 76 000 avointa työpaikkaa. Todellisuudessa niitä on aika paljon enempi. Työvoimaa haetaan ulkomailta, ja nämä yksityiset firmat, joita esimerkiksi Keski-Suomessa pyörii, hakevat toisista työpaikoista, eivät sieltä työvoimatoimistosta. Hyvin harva sinne menee etsimään sitä työvoimaa — sitä haetaan sieltä, mistä sitä löytyy. Elikkä joku ongelma tässä on, semmoinen, jota ei saa sanoa ääneen, taikka sitä ei osata sanoa ääneen, jompikumpi siinä kuitenkin on. Töitä meillä on vaikka kuinka paljon, se vaan, että pystytäänkö tekemään.

Edustaja Tolppanen tuossa sanoi niistä kansanedustajien palkoista, oli nyt palkka tai mikä hyvänsä. 4 000 euroa jos siitä jää käteen, niin sillä ei pysty työllistämään edes sitä minimipalkkaista työntekijää. Elikkä sen volyymin, kun lähdetään työllistämään todella, on oltava aika hyvä. Silloin täytyy se perusta, niin kuin hallitus on lähtenyt tekemään veroratkaisuja ja muita, saada kuntoon ja... (Puhemies koputtaa) — Aha, kiitos.

15.23 Heli Järvinen vihr: Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu tärkeistä asioista, mutta haluan muistuttaa myös siitä, että maailmassa on tällä hetkellä yli 65 miljoonaa pakolaista — 65 miljoonaa ihmistä, jotka vaeltavat maailmalla etsien uutta kotia — ja meidän on Suomessa pakko kantaa oma vastuumme pakolaisten vastaanottamisesta.

Edelläkävijöitä on, kuten Kanada, joka on vastaanottanut lähes 30 000 syyrialaista sitten marraskuun 2015. Mallia voisi ottaa myös vaikkapa muista Pohjoismaista, kuten Norjasta, joka on korottanut kiintiötään merkittävästi ja jossa kiintiö tänäkin vuonna on yli 3 000. Ruotsi on ilmoittanut nostavansa pakolaiskiintiönsä 5 000:een kahden vuoden sisällä, vaikka Ruotsiin on saapunut moninkertainen määrä turvapaikanhakijoita Suomeen verrattuna.

Tämä on se syy, miksi me vihreät yhdessä vasemmistoliiton ja RKP:n kanssa ehdotamme vastalauseita, jonka mukaan vuoden 2016 kolmannessa lisätalousarviossa varataan määrärahat pakolaiskiintiön nostamiseksi 750:sta 2 500:aan myös meillä Suomessa.

15.24 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Olisin vielä tähän tilastokeskusteluun, jota on käyty siitä, paljonko meillä on työpaikkoja ja paljonko meillä on työttömiä, sanonut sen vanhan totuuden, että jos tilastoa luetaan väärin, niin siitä tulee emävale. Silloin kun puhutaan työpaikoista, kannattaa muistaa, että osa niistä siellä työvoimatoimistossa auki olevista työpaikoista on muutaman päivän työpaikkoja. Ja silloin kun puhutaan työttömien lukumäärästä ja vaikkapa pitkäaikaistyöttömyydestä, kannattaa muistaa, että esimerkiksi Tilastokeskuksen työttömyysluvuista puuttuvat pääosin ne jo luovuttaneet pitkäaikaistyöttömät, ne, jotka eivät enää usko työllistytävänsä.

Mielestäni edustaja Hakkarainen kuvasi itse asiassa aika osuvasti sitä, että työvoimaa kalastellaan myös toisista yrityksistä eikä uskota, että sitä löytyy sieltä työvoimatoimistosta. Jos me kalastelemme toinen toisiltamme työvoimaa, niin se ei kyllä meidän työllisyyttä paranna eikä työttömyyttä helpota. (Teuvo Hakkarainen: Ei!) Silloin olisikin oleellista, että käytettäisiin niitä välineitä, joilla sitä ihmisen tuottavuutta pystyttäisiin nostamaan. Siihen vaikuttavat erilaiset työvoimapolitiittiset toimet ja erityisesti koulutus. Silloin kun ihmisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2016 vp

osaaminen on kohdallansa, hän pystyy työllistymään avoimiin työpaikkoihin. Tämän tuottavuuden hallitus on itse asiassa unohtanut aika pitkälle, puhuttiinpa kilpailukyksopimuksesta tai muista rakenteellisista toimista, joilla hallitus pyrkii työttömyyttä alentamaan ja työllisyyttä parantamaan. Suomen valtti on tuottavuus ja se, että me teemme paremmin ja fiksummin. Jos me kilpailemme maailmanmarkkinoilla hinnoilla, niin sanonpa vain, että huonosti käy.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.